

Олема МОРЕВА, експерт із питань оплати праці та планування бюджету

ГОЛОВНИЙ БУХГАЛТЕР ЧИ БУХГАЛТЕР: ЯК ПЛАТИТИ?

У районному будинку культури не створено бухгалтерського підрозділу. Яку посаду ввести до штатного розпису для ведення бухобліку? Чи може бухгалтер суміщати або працювати за сумісництвом на 0,25 ставки економіста в цьому ж закладі, отримувати надбавку за складність і напруженість у роботі?

Згідно з п. 4 ст. 8 Закону від 16.07.99 р. № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» для забезпечення ведення бухгалтерського обліку установою самостійно обирає форми його організації, зокрема введення до штатного розпису установи посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером.

Кваліфікаційною характеристикою посади «головний бухгалтер», яка міститься у розд. 1 «Професії керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Мінпраці від 29.12.04 р. № 336, головний бухгалтер, зокрема, здійснює керівництво працівниками бухгалтерського обліку установи та розподіляє між ними посадові завдання та обов'язки, знайомить цих працівників із нормативно-методичними документами та інформаційними матеріалами, які стосуються їхньої діяльності, а також зі змінами в чинному законодавстві. Тобто **посада «головний бухгалтер» передбачає наявність підлеглих працівників.**

Водночас відповідно до Національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28.07.10 р. № 327 (далі – ДК 003:2010), про-

фесійна назва роботи «головний бухгалтер» (код 1231) за кодом відноситься до професійного угруповання «Керівники фінансових, бухгалтерських, економічних, юридичних та адміністративних підрозділів». Отже, уведення до штатного розпису установи посади головного бухгалтера можливе разі створення відповідного структурного підрозділу (відділу, сектору тощо; лист Мінсоцполітики від 13.11.17 р. № 21929/0/2-17/13). Тому через відсутність можливості утворення такого структурного підрозділу в ряді установ бухоблік ведеться бухгалтерами.

Основним документом, який визначає завдання та функціональні обов'язки бухгалтерської служби, повноваження її керівника є Типове положення про бухгалтерську службу бюджетної установи, затверджене постановою КМУ від 26.01.11 р. № 59.

Тарифні розряди для бухгалтерів закладів культури окремо не визначено. Для них тарифні розряди визначають за посадами «провідні фахівці» та «фахівці» певної категорії відповідно до таблиці 2 додатка 3 до наказу Міністерства культури і туризму від 18.10.05 р. № 745 «Про впорядкування умов оплати праці працівників культури на основі Єдиної тарифної сітки».

Для бухгалтерів відповідно до цього додатка та ДК 003:2010 передбачено чотири рівні кваліфікаційних категорій. Для наочності наведемо їх у табл. 1.

Таблиця 1. Кваліфікаційні вимоги до посад бухгалтерів та тарифні розряди

Посада	Кваліфікаційні вимоги	Тарифний розряд
1	2	3
Провідний бухгалтер	Повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст), стаж роботи за професією бухгалтера I категорії не менше ніж 2 роки	10-й
Бухгалтер I категорії	Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст або бакалавр): для магістра – без вимог до стажу роботи, для спеціаліста – стаж роботи за професією бухгалтера II категорії не менше ніж 2 роки, для бакалавра – не менше ніж 3 роки	9-й
Бухгалтер II категорії	Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр): для спеціаліста – без вимог до стажу роботи, для бакалавра – стаж роботи за професією бухгалтера не менше ніж 2 роки	8-й
Бухгалтер без категорії	Повна або базова вища освіта відповідного напрямку підготовки (спеціаліст або бакалавр) без вимог до стажу роботи	7-й

Нагадаємо: посадові оклади бухгалтерів визначаються виходячи з розмірів посадових окладів, установлених для фахівців відповідної категорії. Посадовий оклад працівникові, який обіймає вказану посаду, установлюється як фахівцю за-

лежно від встановленого тарифного розряду за єдиною тарифною сіткою (ЄТС), а саме в межах 7–10-го тарифних розрядів. Розміри окладів зазначеної категорії працівників із 1 січня 2019 року показано в табл. 2.

Таблиця 2. Розміри посадових окладів за ЄТС

(грн)

Тарифний розряд (за ЄТС)	Кваліфікаційна категорія	Розмір посадового окладу
1	2	3
7-й	Фахівець без категорії	2 058
8-й	Фахівець II категорії	3 150
9-й	Фахівець I категорії	3 323
10-й	Провідний фахівець	3 496

З огляду на те що розміри посадових окладів бухгалтерських працівників є меншими за розмір мінімальної зарплати, роботодавцеві відповідно до Закону від 24.03.95 р. № 108/95-ВР «Про оплату праці» **необхідно здійснити відповідну доплату**, щоб отримана в підсумку сума сягала рівня мінімальної заробітної плати. Такими виплатами можуть бути надбавки за високі досягнення у праці, виконання особливо важливої роботи (на період її виконання), складність і напруженість у роботі та інші якісні виробничі показники кожного конкретного працівника.

Граничний розмір кожної із цих надбавок не може перевищувати 50 % посадового окладу.

Чинним законодавством працівникам можуть установлюватися доплати:

- за виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників;
- суміщення професій (посад);

- розширення зони обслуговування або збільшення обсягу виконуваних робіт.

Ці працівники мають право на отримання інших заохочувальних виплат.

Преміювання бухгалтерів, установлення їм надбавок та доплат до посадових окладів, надання матеріальної допомоги здійснюється за рішенням керівника установи в межах наявних коштів на оплату праці.

Для недопущення зрівнянь в оплаті праці керівникам закладів культури доручено забезпечити в межах фонду оплати праці **диференціацію заробітної плати працівників, які отримують її на рівні МЗП**. Зробити це рекомендовано, як зазначено вище, шляхом установлення доплат, надбавок, премій.

Так, наприклад, якщо на посаді бухгалтера в будинку культури працюватиме особа, якій

установлено посадовий оклад за 9-м тарифним розрядом ЄТС (його розмір менший за розмір мінімальної заробітної плати), до того ж жодних надбавок і доплат за вказаною посадою працівникові не передбачено, йому мають провести доплату на суму 850 грн, щоб досягти розміру МЗП (4 173 грн – 3 323 грн).

Також, щоб забезпечити диференціацію між зарплатою працівників 7–10-го тарифних розрядів (наприклад, бухгалтерів), керівник установи може їм установити певні надбавки, доплати. Наприклад, якщо бухгалтерові керівником установи буде встановлена надбавка за складність і напруженість у роботі в розмірі 50 % посадового окладу, то зарплата цього працівника становитиме:

$$3\ 323\ \text{грн} \times 50\ \% = 1\ 661,50\ \text{грн};$$

$$3\ 323,00\ \text{грн} + 1\ 661,50\ \text{грн} = 4\ 984,50\ \text{грн}.$$

Як бачимо, цей показник більший за МЗП, тож проводити доплату до рівня МЗП не доведеться.

У разі роботи бухгалтера за сумісництвом, наприклад на 0,25 ставки економіста, доплату до рівня МЗП слід нараховувати окремо за основним місцем роботи й окремо за сумісництвом.

За основним місцем роботи доплата до МЗП бухгалтерові I категорії становитиме:

$$4\ 173\ \text{грн} - 3\ 323\ \text{грн} = 850\ \text{грн}.$$

За сумісництвом у разі якщо посадовий оклад працівникові буде встановлено також за 9-м тарифним розрядом ЄТС, розмір посадового окладу становитиме:

$$3\ 323\ \text{грн} \times 0,25\ \text{ставки} = 830,75\ \text{грн};$$

$$0,25\ \text{ставки від } 4\ 173\ \text{грн} = 1\ 043,25\ \text{грн};$$

$$1\ 043,25\ \text{грн} - 830,75\ \text{грн} = 212,50\ \text{грн} \text{ (доплата до МЗП)}.$$

Тож місячна зарплата бухгалтера становитиме:

$$3\ 323,00\ \text{грн} + 850,00\ \text{грн} + 830,75\ \text{грн} + 212,50\ \text{грн} = 5\ 216,25\ \text{грн}.$$

Розглянемо приклад, коли цьому самому працівникові буде встановлено доплату за суміщення посади економіста у розмірі 50 % посадового окладу, а також він отримуватиме надбавку за складність і напруженість у роботі в розмірі 50 % посадового окладу за основною займаною посадою.

Розмір надбавки за складність і напруженість у роботі:

$$3\ 323\ \text{грн} \times 50\ \% = 1\ 661,50\ \text{грн}.$$

Розмір доплати за суміщення посади економіста:

$$3\ 323\ \text{грн} \times 0,25\ \text{ставки} = 830,75\ \text{грн}.$$

Зазначимо, що сума цієї доплати може бути виплачена в повному обсязі за умов, якщо у положенні про оплату праці, що діє в цьому закладі, передбачено, що на виплату доплати за суміщення посад може бути спрямована вся економія за заробітної плати, передбачена за цією посадою.

Отже, оплата бухгалтера становитиме:

$$3\ 323,00\ \text{грн} + 1\ 661,50\ \text{грн} + 830,75\ \text{грн} = 5\ 815,25\ \text{грн}.$$

Передплатіть
видання
«БАЛАНС-БЮДЖЕТ»
на «Укрпошті»

Передплатні індекси:

23120 (російською мовою)

23121 (українською мовою)

Ваш доступний спосіб передплати!